

SMURTO IR PRIEKABIAVIMO PREVENCIJOS TAISYKLĖS KAUNO MIKO PETRAUSKO SCENOS MENŲ MOKYKLOJE

I SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

1. Kauno Miko Petrausko scenos menų mokyklos (toliau – Mokykla) smurto ir priekabiavimo prevencijos taisyklėse (toliau – Taisyklės) vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme; Lietuvos Respublikos švietimo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, patvirtintose smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijose.

2. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, rasės tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas žmogaus orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžiama aplinka.

3. **Smurto** formos:

3.1. **Patyčios** - psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą.

3.2. **Patyčios kibernetinėje erdvėje** – patyčios iš kito asmens, naudojantis informacinėmis technologijoms ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui.

3.3. **Vaiko nepriežiūra** – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis nepakankamas pagrindinių vaiko fizinių ir dvasinių poreikių tenkinimas ar netenkinimas, keliantis grėsmę vaiko fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.

4. **Prevencija** suprantama, kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų

identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolimesnių veiksmų planavimą.

5. **Prevencijos tikslas** – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Mokykloje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas Mokykloje susijęs su emocijomis mokinių, Mokyklos darbuotojų, tėvų gerove, jų tarpusavio santykiais.

6. **Prevencijos priemonės**, nukreiptos į visus mokyklos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz.: patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą. Tiems mokiniams, kuriems visai Mokyklai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

7. **Intervencija** suprantama, kaip Mokyklos vadovo, pavaduotojų, mokytojų ir kitų Mokyklos darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

II SKYRIUS

REKOMENDUOJAMAS DARBUOTOJŲ ELGESYS, SIEKIANČIŠ VENGTI PRIEKABIAVIMO, SMURTO AR PERSEKIOJIMO

8. Mokyklos bendruomenei rekomenduojama laikytis šių principinių nuostatų:

8.1. analizuoti savo elgesį ir vertinti ar jis atitinka Taisyklių nuostatas;

8.2. būti sąmoningu, žinoti ar numanyti, koks potencialus elgesys gali būti laikomas priekabiavimu, smurtu, persekiojimu;

8.3. būti jautriu ir atidžiu kitiems bendruomenės nariams, gerbti jų privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, jų fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suvokti, ar jo žodžiu, raštu ar fiziniu veiksniu išreikštas elgesys gali sukelti nemalonias, nepageidaujamas, orumą žeidžiančias pasekmes, gali trukdyti kitą darbuotoją ar mokinį jo veiklos aplinkoje, dėl ko jis gali nesugebėti tinkamai vykdyti savo funkcijų, pavyzdžiui:

8.3.1. familiarus pasisveikinimo būdas;

8.3.2. komplimentai, nesusiję su bendruomenės nario dalykinėmis savybėmis bei vykdomomis funkcijomis;

8.3.3. komentarai apie fizinę išvaizdą ar aprangą, žmogaus identiteto požymius;

8.3.4. neetiški kreipiniai (pvz.: vardų trumpiniai, pravardės, maži biniiai kreipiniai);

8.3.5. seksualinio pobūdžio, įžeidžiantys ir nepagarbūs juokeliai ar pokštai;

8.3.6. įkyrus dėmesio rodymas, fizinės išvaizdos apžiūrinėjimas;

8.3.7. kalbėjimo tonas, reiškiami garsai, judesiai, gestai, kurie gali žėisti, žeminti žmogų ar kelti seksualinio pobūdžio asociacijas;

8.3.8. įžeidžiančio pobūdžio, žeminančių garbę ir orumą pranešimų, žinučių siuntimas.

8.4. nebūti pasyviu Taisyklių nuostatas pažeidžiančio elgesio stebėtoju, bet imtis aktyvių veiksmų tokiam elgesiui sustabdyti. Jeigu toks elgesys vyksta, netoleruoti jo, nelaikyti to pokštu ar nevykusiu pajuokavimu, neskatinti tokio elgesio pritariančia šypsena, juoku ar kitais tokį elgesį palaikančiais veiksmais;

8.5. užsirašyti laiką, liudytojus ir kitas reikšmingas aplinkybes, įvykus priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto ar persekiojimo veiksams (elgesiui);

8.6. įvykus priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto ar persekiojimo atvejui, kito bendruomenės nario (mokinio) atžvilgiu, rekomenduotina padrašinti jį prabilti apie tai, skatinti kreiptis į šiuos veiksmus atlikusį asmenį ir nedelsiant jam pranešti, kad toks elgesys yra nepageidaujamas.

III SKYRIUS

PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS PROCEDŪRA

9. Visi Mokyklos bendruomenės nariai reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių.

10. Norėdamas pranešti apie pažeidimą, asmuo gali tiesiogiai kreiptis į Mokyklos vadovą ir užpildyti pranešimo formą (1 priedas).

11. Pranešimas bus laikomas konfidencialiu.

12. Asmuo, pateikdamas pranešimą, turi nurodyti savo darbo santykius ir įstaigos pastatą, kuriame pažeidimas įvyko.

13. Jei pranešimą pateikia Mokyklos darbuotojas, įvertinus pranešimo pobūdį, kviečiama komisija, kurios preliminari sudėtis yra direktoriaus paskiriami ne mažiau, kaip trys asmenys (vengiant paskirti su tyrimu galimai susijusį ar suinteresuotą asmenį).

14. Pranešimas išnagrinėjamas per 15 darbo dienų (sudarant galimybę pratęsti), sukviečiant komisiją per 3 darbo dienas.

15. Komisijos nariai, privalo užtikrinti konfidencialumą, pasirašyti konfidencialumo deklaraciją.

16. Komisija pranešimą tiria išsamiai, diskretiškai, sąžiningai ir jautriai tiek asmens pateikusio pranešimą, tiek skundžiamojo asmens atžvilgiu.

17. Komisija asmenį apie jo vykdomą apklausos laiką bei tyrimo objektą informuoja likus ne mažiau, kaip vienai darbo dienai iki apklausos.

18. Apklausoje dalyvauja tik tuo metu apklausiamas asmuo, jo atstovas ir komisija.

19. Nukentėjusiojo asmens apklausos ypatumai:

19.1. nukentėjusiajam asmeniui apklausos metu pirmiausiai siūloma papasakoti apie pranešime nurodytas aplinkybes, ramiai, dėmesingai jį išklausti, nepertraukti;

19.2. aptarti, kokie santykiai sieja nukentėjusį asmenį su skundžiamuoju, kaip jie keitėsi;

19.3. siūlyti apibūdinti skundžiamo elgesio pobūdį ir trukmę;

19.4. išsiaiškinti, kaip įmanoma daugiau detalių, aplinkybių, susijusių su skundžiamu elgesiu;

19.5. siūlyti nurodyti, kokius išgyvenimus sukėlė skundžiamas elgesys, ar tai sukūrė jam bauginančią, priešišką, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką;

19.6. leisti nukentėjusiajam asmeniui pačiam įvertinti situaciją ir skundžiamojo veiksmus bei vidinį nusiteikimą jo atžvilgiu;

19.7. prašyti pateikti turimus įrodymus (raštelius, žinutes, nuotraukas ir t.t.), susijusias su skundžiamu elgesiu;

19.8. siūlyti nurodyti asmenis, kurie galėtų liudyti ar teikti kitą su tyrimu susijusią informaciją.

20. Skundžiamojo apklausos ypatumai:

20.1. skundžiamą asmenį privalu supažindinti su pranešimo turiniu bei kitomis svarbiomis skundžiamo elgesio aplinkybėmis;

20.2. skundžiamasis turėtų pateikti išsamų paaiškinimą raštu dėl visų tyrimo aplinkybių, savo nuomonę dėl skundžiamo elgesio, taip pat kitą, jo manymu, tyrimui reikšmingą informaciją;

20.3. prašyti teikti turimus įrodymus (raštelius, žinutes, nuotraukas ir t.t.), susijusias su skundžiamu elgesiu;

20.4. siūlyti nurodyti asmenis, kurie galėtų liudyti ar teikti kitą su tyrimu susijusią informaciją.

21. Liudytojo apklausos ypatumai:

21.1. paaiškinti liudytojui, kokių tikslų jis buvo iškvieistas į apklausą, nurodyti kieno prašymu jis kviečiamas liudyti;

21.2. informuoti apie tyrimo bei jo duomenų konfidencialumą;

21.3. supažindinti su aplinkybėmis, kurias jis galėtų liudyti;

21.4. prašyti nurodyti, kokie santykiai sieja jį su nukentėjusiuoju ir (ar) skundžiamuoju asmeniu;

21.5. prašyti teikti paaiškinimą raštu dėl faktų, kuriuos jis matė ar girdėjo, taip pat informuoti apie kitas, jo manymu, reikšmingas aplinkybes, susijusias su tyrimu;

21.6. siūlyti nurodyti kitus asmenis, mačiusius ar girdėjusius apie liudijamus faktus;

21.7. siūlyti kreiptis į komisiją, jeigu jis prisimins ar sužinos naujas aplinkybes, susijusias su tyrimu;

21.8. patarti nedelsiant informuoti komisiją, jeigu jam buvo grasinta ar stengtasi paveikti kitokio pobūdžio priemonėmis.

22. Atlikusi tyrimą, komisija įverina jo metu gautus duomenis ir per 5 darbo dienas rengia bei teikia išvadą Mokyklos vadovui, kuris priima sprendimą dėl drausminės atsakomybės ar kitų priemonių taikymo.

23. Nukentėjęs asmuo ir skundžiamasis yra supažindinami su sprendimu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

IV SKYRIUS

SOCIALINIŲ IR EMOCINIŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

24. Nuosekliai ir reguliariai ugdomi mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai.

25. Mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:

25.1. įgyvendinant prevencines programas;

25.2. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorybę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas.

26. Mokyklos pedagoginiai darbuotojai ne rečiau, kaip kartą per penkerius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

V SKYRIUS

POZITYVAUS MOKYKLOS MIKROKLIMATO KŪRIMAS

27. Pozityvaus Mokyklos mikroklimato kūrimas:

27.1. Mokykloje kuriama mokymo (si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo Mokyklos bendruomenei jausmai;

27.2. pozityvaus Mokyklos mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, cikliškas procesas;

27.3. analizuojami pasiekti rezultatai, sėkmės veiksniai ir trukdžiai, numatomos galimybės tobulinti priemones.

28. Mokinių pozityvių vertybių formavimas:

28.1. mokinių dalyvavimas, gerinant Mokyklos mokymo (si) aplinką: mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų Mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškus dalyvavimas prasmingose veiklose.

28.2. dalyvavimas vietos bendruomenės veikloje: sudaromos galimybės ir skatinamas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz.: skatinama savanorystė, dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

29. Tėvų įtraukimas/įsitraukimas:

29.1. skatinamas tėvų dalyvavimas, kuriant saugią mokymo (si) aplinką Mokykloje, įtraukiant juos į priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą Mokyklai vietos bendruomenėje.

29.2. vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Mokykloje kūrimo klausimais.

PRITARTA:

Kauno Miko Petrausko scenos menų
mokyklos tarybos
2023 m. vasario 2 d. protokolo Nr. 2